

De ongecensureerde lezing van Rutger Bregman die het Witte Huis woest maakte. Nu te lezen op De Correspondent

Rosan Smits

23.12.25 Over De Correspondent 2 min

Deze week bij De Correspondent: iedere dag een nieuwe aflevering van de vierdelige lezing *Morele revolutie* van Rutger Bregman.

Stel je voor: de grootste publieke omroep ter wereld nodigt een internationaal gerenommeerde denker uit om vrijuit te spreken over de staat van de democratie. De lezing wordt gefactcheckt, geredigeerd en opgenomen voor publiek, bedoeld voor uitzending.

Maar nog vóór die uitzending leidt de lezing tot woede in het Witte Huis. De omroep schrapte hierop een feitelijk juiste, kritische zin over de Amerikaanse president – zonder instemming van de auteur.

Het klinkt als een verhaallijn uit een dystopische tv-serie over een autoritaire machtsgreep. Maar het gebeurde vorige maand, bij de zogenoemde vierdelige Reith Lectures, getiteld *Morele revolutie*, van Rutger Bregman voor de Britse omroep BBC.

Rutger Bregmans lezingen gaan over de opkomst van autoritarisme, het falen van elites om hiertegen op te staan en de manier waarop democratische instituties onder druk komen te staan. Nog vóór de eerste uitzending werd duidelijk hoe treffend zijn analyse is: de BBC pleegde zelfcensuur onder politieke druk vanaf de andere kant van de oceaan.

Een Britse tabloid meldde op basis van één anonieme bron dat de lezingen een ‘anti-Trumptirade’ zouden zijn. Het Witte Huis reageerde daarop met een kwalificatie van Bregman als ‘rabiante anti-Trumpfiguur’. Dat gebeurde tegen de achtergrond van een conflict tussen Donald Trump en de BBC over volgens Trump ‘misleidende edits’ in een eerdere *Panorama*-documentaire over de Capitoolbestorming op 6 januari 2021.

Kort daarop greep de BBC in bij Rutger Bregmans bijdrage. Uit de eerste lezing werd een zin verwijderd waarin Trump wordt omschreven als ‘de meest openlijk corrupte president in de Amerikaanse geschiedenis’. De ingreep vond plaats na afronding van het redactionele proces, op last van de hoogste regionen van het bestuur van de omroep, en zonder toestemming van Bregman.

In de Verenigde Staten is het inmiddels aan de orde van de dag dat media, universiteiten en advocatenkantoren zich de mond laten snoeren uit angst voor represailles van Trump. Dertien van de grootste spelers in deze sectoren schikten al voor zo’n 1,2 miljard dollar.

Zo werden Harvard en Columbia University doelwit van antiwokedecreten, terwijl CBS en Disney/ABC News voor de rechter werden gesleept om hun journalistiek. De BBC ontving afgelopen week een schadeclaim van 10 miljard dollar voor de ‘misleidende montage’ in de *Panorama*-documentaire.

Een dergelijk risico wilde de BBC kennelijk niet opnieuw nemen. Door kritiek op Trump al vóór uitzending uit Rutger Bregmans tekst te schrappen, laat de omroep zien hoe een journalistiek bolwerk buigt voor autoritarisme – en hoe Trumps machtsgreep in de Verenigde Staten inmiddels ook in Europa de persvrijheid beknot.

Maar wanhoop niet. Rutger Bregman benadrukt in zijn lezingen dat kleine, volhardende groepen mensen samen morele revoluties kunnen ontketenen. Er is niets wat een autoritaire leider meer vreest dan dat.

Deze week publiceert De Correspondent iedere dag een nieuwe aflevering van de ongecensureerde, vierdelige lezing *Morele revolutie* in het Nederlands.

Op 17 februari verschijnen het boek en e-book van *Morele revolutie*, waarin de BBC Reith Lectures van Rutger Bregman in ongecensureerde vorm zijn samengebracht. Wil je dit vóór verschijnen in huis hebben? Reserveer via de link hieronder alvast jouw exemplaar.